

На основу члана 4.2 Закона о преносу, регулатору и оператору система електричне енергије у Босни и Херцеговини (“Службени гласник БиХ”, бр. 7/02, 13/03, 76/09 и 1/11) и чл. 28, 29, 30, 31, 33. и 36. Методологије за израду тарифа за услуге преноса електричне енергије, независног оператора система и помоћне услуге – Други пречишћени текст (“Службени гласник БиХ”, број 68/21), на сједници Државне регулаторне комисије за електричну енергију, одржаној 13. децембра 2022. године, донијета је

ОДЛУКА
О ИЗМЈЕНАМА ОДЛУКЕ О ОДРЕЂИВАЊУ КОЕФИЦИЈЕНАТА И
ГРАНИЧНИХ ЦИЈЕНА ЗА ПОМОЋНЕ УСЛУГЕ

Члан 1.

У Одлуци о одређивању коефицијената и граничних цијена за помоћне услуге (“Службени гласник БиХ”, број 76/21) у члану 3. алинеје 5. и 6. мијењају се и гласе:

- “- цјеновни коефицијент граничне цијене балансне енергије ручне обнове фреквенције нагоре износи 9,0
($k_{MaxTerEnUp} = 9,0$),
- гранична цијена енергије ручне обнове фреквенције нагоре износи 989,46 КМ/МWh
($p_{MaxTerEnUp} = 989,46$ КМ/МWh),”.

Члан 2.

Ова одлука ступа на снагу даном доношења и објавиће се у “Службеном гласнику БиХ”.

Број 04-28-5-318-1/22
13. децембра 2022. године
Тузла

Предсједавајући Комисије
Суад Зељковић

Образложење

Коефицијенти и граничне цијене помоћних услуга се одређују у складу са Методологијом за израду тарифа за услуге преноса електричне енергије, независног оператора система и помоћне услуге – Други пречишћени текст (у даљњем тексту: Тарифна методологија). Током примјене тржишног модела балансирања електроенергетског система БиХ уочене су одређене тенденције те се, у складу са понашањем учесника и трендовима који су присутни на тржишту, јавила потреба за ново одређивање коефицијента граничне цијене балансне енергије ручне обнове фреквенције нагоре, односно граничне цијене енергије ручне обнове фреквенције нагоре.

У складу са чланом 31. став (5) Тарифне методологије, гранична цијена балансне енергије ручне обнове фреквенције нагоре једнака је производу вриједности референтне цијене електричне енергије на тржишту p_{MR} и коефицијента $k_{MaxTerEnUp}$. Према информацијама садржаним у писму Независног оператора система у Босни и Херцеговини број 07-1458-1/22 од 5. децембра 2022. године, поступак годишње набавке енергије за покривање губитака у преносном систему, чија цијена је релевантна за одређивање референтне цијене p_{MR} , није окончан, јер су достављене понуде биле знатно изнад планираног износа набавке. Стога се за потребе одређивања граничних цијена узима просјечна цијена из посљедње успјешно спроведене тржишне набавке енергије за губитке која је износила 109,94 КМ/МWh, у складу са чланом 26. став (6) Тарифне методологије.

Велепродајне цијене електричне енергије од средине 2021. године биљеже значајан раст, те се у 2022. години крећу у опсегу од око 200 до 500 €/МWh, са просјеком за протеклих 11 мјесеци од 271,8 €/МWh. У наредној табели приказано је кретање велепродајних цијена на берзи у Будимпешти за дан унапријед (*HUPX day ahead*) на мјесечном и годишњем нивоу у периоду 2016 – 2022. година (€/МWh):

	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.	2021.	2022.
јануар	43,10	81,25	36,19	73,17	52,96	56,40	204,77
фебруар	26,88	55,59	41,66	49,56	39,90	50,85	194,27
март	25,82	37,90	40,43	39,70	29,75	55,02	285,50
април	29,18	39,67	31,92	46,47	25,33	62,94	189,18
мај	27,16	42,71	42,17	42,12	23,59	59,94	204,84
јуни	32,75	43,92	51,27	41,31	29,97	77,90	236,79
јули	35,17	51,86	50,95	54,95	36,68	95,15	371,10
август	31,65	58,31	60,45	58,69	37,60	109,02	495,29
септембар	35,77	42,88	62,94	55,70	45,74	135,10	391,35
октобар	42,29	49,72	64,51	56,99	39,38	197,32	193,94
новембар	37,23	60,46	63,65	43,93	48,88	215,87	222,74
децембар	42,87	40,02	65,07	41,08	58,18	245,81	
просјек	34,16	50,36	50,93	50,31	39,00	113,44	271,80

Како цијена дебаланса на балансном тржишту у БиХ у знатној мјери зависи од граничне цијене балансне енергије ручне обнове фреквенције нагоре, то је потребно подесити ову цијену сходно кретању цијена на велепродајном тржишту електричне енергије, а све у циљу уреднијег понашања учесника на тржишту и смањења физичког и финансијског обима дебаланса које балансно одговорне стране остварују. У том смислу се повећава вриједност граничне цијене енергије ручне обнове фреквенције нагоре на износ 989,46 КМ/МWh (505,90 €/МWh).

Диспозитив Одлуке објављен у “Службеном гласнику БиХ” број 83/22, од 23. 12. 2022.

Зависно од даљњег развоја ситуације на veleпродајном и балансном тржишту, допуштена је могућност измјене граничне цијене енергије ручне обнове фреквенције нагоре.